

HUNGARIA ETA DOÑANAKO MEMORIA

Posted on 08/10/2010 by Naider

[Joan den astelehenean Hungarian izandako istripuak](#) hondamendi ekologikoa ekarri digu gogora [1998ko apirilaren 25ean Sevillako probintzian gertatu zena, pirita meategi baten dekantazio-putzuaren eusteko presa hautsi zenean. Garai hartan damutzeko giza-galerarik ez bazen ere, ingurumen-inpaktu oso larriak eta galera ekonomiko handiak izan ziren.](#)

Ibaietara isuritako 5 milioi metro kubiko ur azido eta lohi toxikoak [Agrio](#) eta [Guadamar](#), asko hil ziren. Agrio eta Guadamar ibaietan bizi ziren ur-espezieak (apirilaren 25etik maiatzaren 27ra bitartean 38 tona inguru hildako arrain bildu ziren ibaietatik eta haien ertz hondatuetatik). Ibai ertzak gainezka egiteak espezie ezberdinetako lehorreko ornodun batzuk ere hil zituen (zikoina 1, 11 ahate, 8 kakala eta 8 untxi) eta 4.630 hektarea nekazaritza eta abeltzaintza lur suntsitu zituen Sevillako 9 udalerritan. Beste 2.300 hektarea istripuarekin zuzenean lotutako kausek zeharka eragin zituzten, ureztatze uraren kutsadura esaterako.

Urte haietan lanean ari nintzen [arduradun britainiar ikerketa zentron](#), besteak beste. gaiak, meatzaritza sektorea eta bere ingurunearekin dituen harremanak ezagutzea. 1999ko lehen sei hilekoan, Aznalcóllar meategiaren isuriak eragindako hondamendi ekologikoari lotutako ondorio ekonomikoak aztertu genituen. Ondorioa argia zen: isurketaren eragin fisikoek galera ekonomiko handiak eragin zituzten eskualdean. Isuriak eragindako lurretan laboreak galdu ziren eta diru-sarrerak ez ziren jasotzen, abeltzainak inguru horretan hazitako abere kopurua murriztea behartu zutelako. Faunaren heriotzak giza kontsumorako egokiak diren arrain eta lehorreko ornodunen salmentatik eratorritako onurak murriztu zituen.

[Nekazari Gazteen Nekazari Elkartea](#) (ASAJA) eta [Crawford THG](#)ek gaur egungo nekazaritza-galeren urteko balioa kalifikatu zuen, kontuan hartuz. Produktu ezberdinek merkatuan lortuko zuten prezioa (limoiak, kotoia, oliba, arroza eta zerealak besteak beste) istripuaren urtean eta galdutako ekoizpen/laborearekin biderkatuz. Haren kalkulak gaur egungo galeren 1.446 milioi pezetako (8,7 milioi euro) emaitza eman zuen. Baina haien kalkuluan ez zituzten kontuan hartu etorkizuneko (baina benetako) diru-sarreraren galerak, inguruko nekazariak lur horiek produkzio-helburuetarako sekula ezin izango dituztelako erabili. 20 urteko deskontu-epea suposatuz (epea luzeagoa izango den arren) eta %10eko deskontu-tasa kontuan hartuta, etorkizuneko galeren egungo balioa (utzitako diru-sarrerak) 13.700 milioi pezetakoa izan zen (82,7 milioi euro). %3ko deskontu-tasarekin, galerak 23.000 milioi pezetakoak izan ziren (138 milioi euro). Meategiaren jabea den [konpainiak](#) nekazariak kalte-ordaina eman zien egungo galeren urteko balioagatik (hau da. , 8,7 milioi euro), baina ez etorkizuneko galeren aurreikusitako balioagatik edo kuantifikatzeko zailagoak diren beste gai batzuen balioagatik, hala nola balio sentimentala.

Era berean, 457 hektarea larreen uholdeak eta, ondorioz, inguruko abereentzako larre galerak eragindako kalte ekonomikoak kalkulatu ziren. Abereen kalteak kalkulatzeko, larreak desagertzeak inguruko abereentzako elikagaien eskuragarritasuna murrizten zuela eta nekazariak altxatutako buru kopurua murriztera behartu zituela uste zen. Istripuaren urteko galerak 3,5 milioi pezetakoak izan ziren (21.000 euro). 20 urteko deskontu-epea eta % 10eko deskontu-tasa kontuan hartuta, nekazariak jaso ez dituzten diru-sarreraren egungo balioa 33,3 milioi pezetakoa zen (200.400 euro). %3ko deskontu-tasarekin, galerak 55,6 milioi pezetakoak izan ziren (334.400 euro).

Azkenik, kaltetutako eremuko faunan isuriak duen eraginarekin lotutako ondorio ekonomikoak zenbatetsi dira. Isuriaren ondorengo egunetan hilda aurkitutako lurreko eta uretako espezieek ere merkatuko balioa izango zuten. Zentzu horretan, isuriak kalte ekonomikoak ere eragin zituen eremuan, nahiz eta nekazaritza eraginarekin lotutakoak baino tamaina txikiagoa izan. Espeziearen merkatuko prezioa aukera-kostuaren adierazle ona dela suposatuz, espezieen heriotzarekin

lotutako galerak maiatzaren 27ra arte bildutako "biktimen" kopurua/kopurua haien merkatuko prezioarekin biderkatuz kalkulatu ziren. Uretako espezie komertzialen kasuan (2,2 tona arrain zuri; 1,5 tona aingira; eta 2,2 tona karramarro), gaur egungo galerak 2,2 milioi pezeta (13.500 euro) izan ziren. Merkatu-balioa duten lurreko espezieentzat ([4/1986 Dekretua](#) eta [1991ko ekainaren 25eko Aginduak](#)oa, zikoinaren, ahateen, ahateen eta untxien merkatu-balioa ezartzen duena), gaur egungo galerak 677.000 pezetakoak izan ziren (4.000 euro).

Hungariako istripu izugarriaren ondorioen magnitudea, ziur asko, oso bestelakoa izango da Aznalcóllar meategiaren isurketaren aldean. Andaluzian, agintariek azkar eta koordinazioan jokatu zuten pertsonen eta ekosistemen askoz kalte handiagoak ekiditeko. Doñanako Aurreparkean ura atxikitzea erabaki zuten eta, horrela, lohiak [Parke Nazionalea](#), ziurrenik ekosistema aberats horretan ondorio ikaragarriak izango zituen. Pertsonen osasuna zaintzeko hainbat ebazpen hartu zituzten: apirilaren 28an arrantza debekatu egin zen hainbat eremutan, eta maiatzaren 5ean, Lurzorua Kontserbatzeko eta Zaintzeko Plana ezartzeko izapideak agindu ziren. Ukitutako eremuetan eta nekazaritza-jarduerekin lotutako behin-behineko neurriak hartzea, uholdeen eremuan laboreak suntsitzeko bilketa sistema ezarri zen maiatzaren 13an. Hungarian gertatutakoaren ingurumen- eta ekonomia-eraginaren tamaina isuritako substantzien toxikotasunaren arabera izango da asko, baina baita herrialde horretako agintariek hartzeko gai diren larrialdi neurrien arabera ere. 1998ko apirilaren 25ean Andaluzian gertatutakoak eta hurrengo egunetan hartutako erabakiek Hungariako ingurumen-hondamendia hobeto kudeatzeko balio behar dute.

There are no comments yet.